

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 29. juni 2021
Kontor: Politikontoret
Sagsbeh: Line Herbæk Larsen
Sagsnr.: 2021-0030-6145
Dok.: 2013155

Besvarelse af spørgsmål nr. 1201 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 1201 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 3. juni 2021. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Niels Dam Dingsøe Petersen

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 3392 3340
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 1201 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren oplyse, hvilken sanktion der anvendes, når en betjent fjerner sit id-nummer og nægter at legitimere sig overfor en borger? Ministeren bedes ligeledes oplyse, om borgere kan straffes for at nægte at oplyse navn, fødselsdato og adresse til en person, som udgiver sig for at være betjent, men som har fjernet sit id-nummer og som nægter at legitimere sig.”

Svar:

Justitsministeriet har til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigspolitiet, der har oplyst følgende:

”Rigspolitiet kan oplyse, at en klage over, at en polititjenestemand ikke har legitimeret sig korrekt, som udgangspunkt vil blive behandlet som en dispositionsklage. En dispositionsklage er en klage over politiets dispositioner vedrørende politifaglige spørgsmål. Klager over politiets dispositioner træffes i 1. instans af politikredsen, og Rigspolitiet behandler klager over politikredsenes afgørelser uden for strafferetsplejen i 2. instans.

En klage over, at en polititjenestemand ikke har legitimeret sig korrekt, kan også blive behandlet som en adfærdsklage, der er omfattet af Den Uafhængige Politiklagemyndigheds kompetence, hvis de konkrete omstændigheder i sagen taler herfor.

Rigspolitiet behandler en klage over politiets legitimation efter bestemmelserne i cirkulære om politiets legitimation (politiskilt), der trådte i kraft den 14. december 2018, samt Rigspolitiets actioncard om brug af markeringsnummer, der trådte i kraft den 30. oktober 2019, og som beskriver de praktiske rammer for brug af markeringsnummer. Hvis Rigspolitiet ud fra sagens oplysninger finder, at den pågældende polititjenestemand ikke har legitimeret sig korrekt, vil Rigspolitiet typisk træffe en afgørelse, hvor der udtales kritik af politiets dispositioner. Der sendes endvidere en kopi af afgørelsen til politikredsen med en anmodning om, at den pågældende polititjenestemand gøres bekendt med Rigspolitiets afgørelse. Rigspolitiet foretager sig herefter som udgangspunkt ikke yderligere i sagen.”

Justitsministeriet har endvidere til brug for besvarelsen af spørgsmålet indhentet en udtalelse fra Rigsadvokaten, der har oplyst følgende:

”Det følger af retsplejelovens § 750, at politiet kan foretage afhøringer, men ikke kan pålægge nogen at afgive forklaring, og

at ingen tvang må anvendes for at få nogen til at udtale sig. Enhver er dog pligtig på forlangende at opgive navn, adresse og fødselsdato til politiet. Undladelse heraf straffes med bøde.

Det skal bemærkes, at politiet ikke har pligt til over for den pågældende at begrunde, hvorfor der forlanges oplysninger om en persons identitet, jf. Vestre Landsrets dom af 7. juni 2002, som gengivet i Tidsskrift for Kriminalret 2002, side 560/1. Det kan endvidere tilføjes, at såfremt der er tvivl om, hvorvidt det er en rigtig polititjenestemand, der tager kontakt, kan borgeren altid bede om at se polititjenestemandens politiskilt, der som hovedregel skal forevises i sin helhed på opfordring, jf. § 3 i cirkulære om politiets legitimation (politiskilt).

Er borgeren med rimelighed i tvivl om, hvorvidt der er tale om en rigtig polititjenestemand, og kan eller ønsker polititjenestemanden ikke at legitimere sig, må det efter Rigsadvokatens umiddelbare opfattelse anses for meget tvivlsomt, om borgeren i den situation vil kunne straffes for ikke at opgive navn, adresse og fødselsdato. Det gælder desuden uanset, om det efterfølgende måtte vise sig, at der faktisk var tale om en rigtig polititjenestemand. Rigsadvokaten skal dog samtidig bemærke, at det i alle tilfælde vil bero på en konkret vurdering af samtlige sagens omstændigheder, om der i situationen kan siges at have været en sådan rimelig tvivl, at borgeren har været berettiget til ikke at oplyse navn, adresse og fødselsdato.”